

Screening TSH novorozenců a prevence jodového deficitu u novorozenců, kojenců, gravidních a kojících žen

Od r. 1996 se v ČR monitoruje neonatální TSH v rámci screeningu kongenitální hypotyreózy u všech novorozenců.

Jód je v různých dávkách v závislosti na věku nezbytný pro tvorbu hormonů štítné žlázy. V těhotenství jeho potřeba stoupá a je třeba ji zajistit denním příjmem 200-250 ug. V době kojení probíhá aktivní transfer jódu do mateřského mléka, v průměru 115 ug jódu denně. V první třetině těhotenství je mateřský tyroxin jediným zdrojem jódu, poté se již zapojuje také štítná žláza plodu. Správné zásobení plodu tyroxinem je klíčové pro vytvoření a vyžrání zejména centrálního nervového systému. Při nedostatku jódu se může vytvořit těhotenská struma, vzniká ohrožení plodu, snižuje se pravděpodobnost donošení, zvyšuje se riziko poruchy psychomotorického vývoje dítěte.

Od r. 1996 se v ČR monitoruje neonatální TSH v rámci screeningu kongenitální hypotyreózy u všech novorozenců. Po přechodném zhoršení (>7 % dětí se zvýšeným neonatálním TSH) v roce 2000, dochází postupně k normalizaci. Je to výsledek prosazování speciálních opatření, směřujících ke správné jodové dodávce těhotným matkám. Sledování v r. 2011 potvrdilo, že **stav jodové dodávky se nezměnil oproti roku 2010 a nepřesáhl 4% novorozenců se zvýšeným TSH mezi 5.0 -20.0mU/L..** Poslední 2 roky je o něco zvýšené procento opět stabilní a svědčí o dostatečné dodávce jodu této velmi rizikové skupině i když jistá variabilita v jednotlivých oblastech ČR je. Monitorování pokračuje v r 2012 se změnou neo TSH (od 5.0-15.0)- dle změny cut of point TSH hladin.

Z uvedeného vyplývá důležitost správného zásobení jódem u dívek a dospívajících děvčat s ohledem na vytvoření adekvátní rezervy v organizmu a u těhotných a kojících žen pro dostatečný přísun jódu novorozencům a kojencům a permanentní informování cílových skupin obyvatel PLDD, gynekology, neonatology, ale i pracovišti ochrany veřejného zdraví ve spádových oblastech jednotlivých porodnic.

Další informace: [*Konference ke dni jódu*](#)